

Nur ayetinden sonra gelen "zulümat âyeti" nelerden bahsediyor?

"(O kâfirlerin işi) derin bir denizdeki zulümat (karanlıklar) gibidir. Onu (denizi) bir dalga bürüyor, üstünden bir dalga, üstünden bir bulut! Birbiri üstüne karanlıklar. Öyle ki, elini çıkardığında neredeyse onu bile göremeyecek. Allah kime bir nur vermemişse, artık onun için hiçbir nur yoktur."(1)

Âyetteki **bahr-ı lücci (derin deniz)**, helak edici tehlikeleri, alçaltıcı meşguliyetleri ve basireti körleştirici tasalarıyla şu dünyadır.

Âyetteki birinci dalga: Hayvani sıfatlara, hissi lezzetlerle meşguliyete ve dünyevi ihtiyaçları elde etmeye sevk eden şehvet dalgasıdır. Bu dalgaya kapılanlar, hayvanlar gibi yerler, zevklenirler. Bu dalganın karanlık olması uygundur. **Çünkü bir şeyi aşırı sevmek, insanı kör ve sağır eder.**

İkinci Dalga: Gadap, düşmanlık, buğz, kin, haset, övünmek ve çokluk sevdasına sevkeden vahşi ve hayvanî sıfatlar dalgasıdır. Bunun da karanlık olması uygundur. Çünkü mesela, gadap aklın cadısıdır.(2) Bu dalganın diğer dalganın üstünde olması uygundur. Çünkü çoğu kere gadap şehvete galip gelir. Gadap heyecana gelince şehveti dağıtır, arzu edilen lezzetleri unutturur. Şehvet ise, heyecana gelmiş gadaba asla direnemez.

Bulutla gelince: Kâfirin imana gelmesine, hakkı bilmesine, akıl güneşinin nurundan istifadesine engel olan çirkin itikatlar, yalancı zanlar ve fasit hayallerdir. Çünkü bulutun özelliği, güneş nurunun parlaklığına engel olmaktır.

Bütün bunlar birer karanlık olunca "**Birbiri üstüne karanlıklar**" ifadesi münasiptir.

Bu karanlıklar, değil uzaktakilerin, yakın şeylerin bile bilinmesine engel olmuştur. Mesela, kâfirler en küçük bir düşünce ile kolaylıkla ulaşabilecekleri ve anlayabilecekleri Hz. Peygamber (asm)'in hayret verici hallerini bilmekten perdeli kalmışlardır. Bundan "**Öyle ki, elini çıkardığında neredeyse onu bile göremeyecek.**" şeklinde bahsedilmesi münasip olmuştur.

Daha önce geçtiği gibi, bütün nurların kaynağı, ilk nur olan Cenab-ı Hak olduğundan her mü'minin şuna itikat etmesi gerekir:

"Allah kime bir nur vermemişse, artık onun için hiçbir nur yoktur."(3)

Dipnotlar:

(1) Nur, 24/40.

(2) İnsan bir cadıyı gördüğünde akli başından gittiği gibi, öfkelendiğinde de akli başından gider. Nitekim "**Öfkede akıl yoktur.**" denilir.

(3) Gazzalî, Mişkat, s. 79-80.